

L'ENTREVISTA | Teresa Forcades Monja, metgessa i teòloga

▶ Teresa Forcades i Vila va néixer a Barcelona, encara que té arrels familiars a Valls. Dijous va ser a la ciutat per fer-hi una conferència. FOTO: PERE TODA

”

Sóc feminista. Estic en continuïtat i agraïda a les dones que van ser pioneres

”

No s'està obligat a connectar una persona que no pot viure per si sola a una màquina

‘La societat actual té valors’

PER GEMMA CASALÉ

Vostè era metgessa quan va decidir fer-se monja. Sí. De cap manera, però, no va ser una decisió que adoptés només fruit de la pròpia experiència o els objectius de la vida. Ni en general això passa així, ni per descomptat va ser així en el meu cas, perquè la vida de cara a Déu no implica ni fer-se monja ni entrar en un monestir. Són un altre ordre de coses que es poden fer des de la vida de parella, en família o sense elles.

Així doncs?
Va ser la vocació i la iniciativa. Primer va ser de Déu, qui em va cridar. L'experiència és aquesta; d'una manera o altra és una noció interior que tu interpretes i et porta a dir que jo entenc que Déu m'està cridant. Llavors aquí la paraula de Déu no és la darrera paraula, perquè tu has de respondre a la crida.

Quan va ser?
Vaig anar al monestir de Sant Benet. Estava preparant un examen del final de l'especialitat de medicina. Havia escollit el monestir perquè m'havien dit que era un lloc molt tranquil, on es podia estudiar bé. Aquest estudi que hi vaig fer durant un mes va ser una experiència, perquè quinze dies després d'haver arribat vaig creure que podria ingressar-hi.

Molt sobtat.
Sí, quan li vaig comunicar a la mare abadessa ella em va recomanar que continués els meus estudis a Harvard, on tenia concedida una beca. Jo havia començat també a estudiar Teologia, en branques

PERFIL | Teresa Forcades i Vila va néixer a Barcelona ara fa quaranta-tres anys. És llicenciada en Medicina per la Universitat de Barcelona i doctorada per la mateixa universitat. L'any 1997 va fer-se monja, al monestir de Sant Benet, a Montserrat. Poc després va decidir donar continuïtat a la seva formació

com l'ètica mèdica, el sentiment del dolor. Vaig dir a l'abadessa que tant em feia la beca i ella, molt prudentment, em va aconsellar que continués els estudis.

L'eutanàsia segueix estant molt present en la discussió de la societat civil. Quina opinió en té?
Com tots els temes de bioètica penso que el més important és evitar el simplisme i tancar-se en una posició de tipus dogmàtic, en el sentit que es parla de la mort digna, entenent com la capacitat d'una persona de decidir quan ja en té prou. Dit d'aquesta manera, a mi no em sembla problemàtic perquè Déu sempre ens crida a viure amb responsabilitat.

Ara bé, des d'un punt de vista teològic la vida és un do de Déu i, en aquest sentit, ens crida a viure en la confiança que Déu li pot donar sentit en qualsevol situació. Però això és una experiència interior de la persona, que no es pot imposar des de fora.

I com es pot fer?
Si fem una anàlisi exhaustiva de quines són les conseqüències reals en els països on les lleis són més laxes i de les vulnerabilitats de les persones. Hi ha casos a Holanda de persones grans que 'se senten obligades moralment' a demanar una eutanàsia, perquè se

senten una càrrega per als altres. Això és un tema delicat, per què pot ser simplement una càrrega econòmica. En aquest context l'eutanàsia té unes conseqüències, hi ha uns valors i unes circumstàncies i uns límits que la bioètica no pot passar per alt.

I en el cas d'una persona que està connectada a les màquines?
Des de l'ètica teològica, aquest suport artificial no ha estat identificat com a necessàriament volgut per Déu. Connectar una persona a una màquina, perquè per si mateixa no pot sobreviure, crec que moralment no s'hi està mai obligat.

Ha estudiat també el feminisme i la figura de la dona a l'Església.
El que m'ha interessat més és veure el menyspreu que la societat ha mostrat envers la dona i també la societat patriarcal, que no és la ideal ni tampoc la volguda per Déu.

Però també penso que no és pas una societat que hagin fet els homes en contra les dones, sinó que homes i dones hem fet i seguim fent junts quan tenim por d'assumir plenament la nostra responsabilitat adulta, i actuem en funció dels patrons de quan érem petits.

Hem de pensar que el feminisme està mal vist en general per homes i dones.

a través d'una Llicenciatura en Teologia estudiada a Harvard, de la qual també està doctorada. Des de l'any 2006 resideix a Alemanya, a la Universitat d'Humboldt, on ara ha completat els seus estudis sobre la noció de persona des de la perspectiva feminista.

Vostè es considera una dona feminista?

Sí, i no tinc cap problema a dir-ho. Penso que estic en continuïtat i agraïda envers totes les dones que van ser pioneres. Jo vaig poder estudiar medicina perquè hi va haver unes noies que arribaven a la Universitat, a Anglaterra, i aguantaven que els companys se'ls orinessin a sobre. Elles es deien feministes i jo aquest nom el tindrè amb mi fins al final.

El comportament és fruit de la infantesa?

Sí. Des del principi fins ara no és una lluita de dones contra homes sinó que es un altre plantejament. Vivim en funció de la identitat infantil i de si ens hem identificat amb el rol matern o no. I aquí els homes i les dones som diferents.

Jesús ens crida sempre a viure tenint com a referent Déu, que és amor, llibertat i que no té gènere. I quan tu vas orientant la vida, cosa que no és fàcil, cap a aquesta llibertat i amor, aleshores la persona es desplega en unes dimensions que ja no permeten estereotips de gènere. Els valors són diferents.

Creu que l'Església ha de permetre que una dona faci missa?

No hi ha res en la Teologia ni en l'Escriptura que ho dificulti. De fet, no ho crec jo, sinó que en el

moment que l'Església ho va analitzar era l'any 1976, amb Pau VI.

La comissió va dictaminar que a la Sagrada Escriptura no hi havia res que obstaculitzés l'ordenació de les dones. Però va ser Pau VI qui va creure que no era el moment de portar-ho a terme. Igual que també van fer els papes que el van seguir. Però això no vol dir que no hi hagi d'haver dones que siguin ordenades capellà en un futur.

Serà al segle XXI?

Coses més grans ha fet l'Esperit Sant.

Estem en crisi econòmica i crisi de valors?

Jo no crec que la societat actual tingui una crisi de valors i que tingui menys valors que fa 50, 100 o 500 anys. Pensem en l'esclavitud, abans parlàvem de les dones, o fins i tot l'homosexualitat o les deficiències físiques o psíquiques, que abans s'amagaven. Considero que la societat actual té valors. Ara bé, hi ha una sensació de desencís perquè falta una utopia, un projecte polític, creure que és possible fer un món diferent.

Com s'aconseguirà?

Amb Déu. La Teologia ens ensenya que Déu és amor i llibertat, i aquest es el camí a seguir per a nosaltres.